

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

41. Somnium Riccij ominatissimum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

pertexendi Nanchinum itineris, vbi domum sibi omni industria meliebat impetrare; sed illi melius auguratus est Mandarinus, suadens Nanciani potius habitaret Chiansensis Prouinciæ vrbe primaria, docti hominibus referta, quibus pro suo merito & sapientia futurus esset gratissimus. Amplo nihilominus Rescripto munitus Præfecti Chingianensis ad liberum per Cechianensem, & Nanceli Prouincias tranlitum, iunxit se famulis comitem quibus Mandarinus supellectilem suam vehendam dederat, & secundis semper annibus, Nanchinum attigit mensis fermè vnus navigatione, vbi tres solum moratus hebdomadas expulsus quidem tunc inde est, sed honorificè postea reuocatus. Eiecit illum is à quo præ omnibus retinendum se illic confidebat, Sciaocei olim peramicus, integritate vitæ priuata & publica, pro sancto à Mandarinis celebratus; reipsa homo angusti pectoris, & rationum suarum & lucrorum totus; qui primo aspectu Riccij quasi sideratus; metu mor visus extra se abripi, ne prodicionis idcirco insimularetur quod Nanchini suspiciosa vrbe extraneum, sibi notum hæere pateretur. Comiter itaque veniam præfatus, quod ex nuper amico, præferre nunc aduersarium cogere; in eo extrudendo, non tantum imperio sed severitate, suam Regi fidem probare se credidit. Timiditatem sordidam detestabantur aliqui Mandarini, suadebantque Riccio suburbiis tantisper se abderet, regressum in urbem se illi curaturos; sed posse plus gnarus ad nocendum, Mandarini vnus supremi vim, quam complurium minorum defensionem ad seruandum, aduerso iantio nauigat Nanchinum futuri anxius, cum pelli se Nanchino præsentem cerneret ab illo met qui se illuc olim è longinquo ducere voluisset, æstuantem hinc curis, & incertos earum euentus reputantem consolatus est Deus hoc somnio. Nanciano iam factus propior, inquit ipsemet de se, sub seruum dici, sistit se mihi per somnum homo nunquam antea notus, & interroganti; similis regna hæc ait, eo consilio oberras; vt extirpatis religionibus auitis, nouam substituas? Miratus arcani conscium quod modis omnibus premebam; tu verò, inquam, omnino vel Deus es, vel diabolus, qui noris quæ cunctos mortales celare fatago; non sum, refert ille, diabolus, sed Deus; hic ego ardens laxandi pectoris videbat ad pedes loquentis procidere, & queri; & nosti hæc, inquam, domine, nec ad ea fers operam? Simul in fletus effusus erupi; at is proiectum, ad pedes consolari, spondere facturum; ad futurumque mihi vtraque in Regia quibus ego corroboratus, & alacer visus sum habere præ oculis urbem quandam primariam; & in eam liberè confidenterque iam subire, securus neminem impedimento mihi fore: sub quæ somno excussus, & madens lachrymis quas dormiens fuderam, socio meo Dominico Fernandio somnium recito, vt partem meroris abstergerem, quo mecum pariter afflictus eiectionem illam Nanchinensem ferebat grauissimè, mihi quidem hoc pro merito somnio nunquam cessuri habendum; vidi enim haud diù postea dormienti promissa, rebus

41.
Somnium
Riccij omninatum.

ipsis præstari, cum Pechino reuersus, Nanchinum intraui, eaque iam illic oculis conspexi quæ mihi in somnis obiecta fuerant, ignorantibus tunc vrbs illa primaria, quænam esset quæ dormienti repræsentabatur; Nanchini constitui; mansionem ibidem; perpetuam polui; Pechini deinde spebus omnium inuitis, Regis exceptus palatio, cuius mandato accitus fueram, fundavi alteram Societati stationem; & supremos aulae Mandarinorum, mitè beneuolos, & propitios habui. Vtrobique demum Nanchini & Pechini nostris diuina liberalitas impensè fauit, eorumque labores, multorum ad Christum conuersione fortunauit. Hæc de se Riccius, paucis ante obitum suum annis iucundè repetens, suum illud semper memorandum iter Nancianum, de quo huius æui vnde quadragesimo anno traditum reperi, promissione illa seu fortuiti, seu missi potius de cælo somnij, semper ad eodè consilium Riccius, faustos fore progressus Pechinensis commorationis, noménque Christianum longè inde in Prouincias spargendum, vt ea fiducia, nostrorum mœtorem erigeret, quoties à Mandarinis vexabantur. Maecti aiebat, & fortes! Dei promissis freti, certique adfuturum tempus vt qui vos modo exagitant Mandarinelli minorum gentium, cernant vos a Præsidibus Tribunalium supremorum, ipsisque in administrando imperio Regum Assessoribus, Collais experti, obseruarique, & diligi, quæ vti prædixerat euenerit.

Inter Sinas Australes mediterranea Chiansensis Prouincia, quinque aliis coronatur; eius caput, & Proregis sedes Nancianum, vrbs amœnissima, duplici anno cinctæ, quorum maximus in locum definit commodum, & sparsum minoribus insulis; præter hunc duo sunt intra urbem angustiores lacus ad publicam voluptatem. Ciuitatis ambitus Florentiæ duplus; densa ciuium multitudo, qui spreto mercimonio, toti sunt in scientiis quærendis, & Literatorum gradibus atque honoribus, quo illos sublimis ingenii, eximia indoles vltro rapit; nulla toto regno ciuitas doctior; nulla Mandarinorum feracior; arcum proinde splendore, ac numero tam frequens vt scribat Riccius nonis erigendis locum in vrbe defuisse. Felicitas hæc ingeniorum præstantium Sinarum more, florem honorum, & diuitiarum in urbem trahit; & accedunt è sanguine regio tam multi, vt tradat Riccius eorum palatia quintam vrbs partem occupasse, ciues de cæteris progignit ad pietatem mirificè dociles, vt potest pietas Dei veri ignara constare, idola venerantur incredibili reuerentia, censent animos esse immortales; pœnas & præmia defunctos æternum manere; ad stabiliendum salutis negotium quam iis Bonziji depingunt, prorsus nihil omittunt, gnari licet id suis legibus minimè præcipi. Quare vitam omnem in summa plerique asperitate viuunt; quotidianum ieiunium nisi legumine, & oleribus non soluunt; piscem, lacticiam, & oua respuunt, ea delicias arbitrati à ieiunio alienas, in quo legem eandem sibi Riccius indixit quibus diebus Ecclesia carnibus abstinet, ne sibi Ethio-

42.
Nancianum
vrbs Litera-
torum.

43.
Idololatra-
rum aspera
pietas.